

XÂY DỰNG TỔ CHỨC CƠ SỞ ĐẢNG VỮNG MẠNH MỘT TRONG NHỮNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI SỰ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG TA HIỆN NAY

Dương Văn Duyên

Khoa Triết học

Trường Đại học KH Xã hội & Nhân văn - ĐHQG Hà Nội

Trải qua 70 năm xây dựng và trưởng thành, với tư cách là người lãnh đạo, Đảng Cộng sản Việt Nam đã đưa cách mạng nước ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, đưa Việt Nam từ nước thuộc địa trở thành nước tự do. Ngày nay, Đảng ta đang lãnh đạo nhân dân tiến hành thắng lợi công cuộc đổi mới mọi mặt hoạt động của đất nước.

Trước đây, trong hoàn cảnh muôn vàn khó khăn, thù trong giặc ngoài, nhưng nhân dân ta vẫn giành được những thắng lợi vẻ vang, vì có một đội ngũ cán bộ đảng viên trung kiên bất khuất, luôn đi đầu trong cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc. Ngày nay, đội ngũ đó đang đi đầu trong sự nghiệp đổi mới toàn diện đất nước. Bên cạnh những đảng viên như vậy, hiện nay, trong hàng ngũ của Đảng cũng còn không ít cán bộ, đảng viên thoái hoá, biến chất, tham nhũng, cửa quyền; hàng ngày từng giờ làm xói mòn lòng tin của quần chúng với Đảng và Nhà nước.

Đứng trước yêu cầu mới của sự nghiệp cách mạng, để hoàn thành vai trò lãnh đạo của mình, Đảng phải chỉnh đốn đổi mới sự lãnh đạo từ trung ương tới địa phương và cơ sở.

Trong bài viết này tôi chỉ tập trung làm rõ yêu cầu khách quan và những nhiệm vụ cần thực hiện trong việc đổi mới tổ chức Đảng ở cấp cơ sở.

Theo quy định của điều lệ Đảng, "Tổ chức cơ sở Đảng (chi bộ cơ sở, đảng bộ cơ sở) là nền tảng của đảng, là hạt nhân chính trị ở cơ sở" (Điều 21), "được lập tại đơn vị hành chính (xã, phường, thị trấn), sự nghiệp, kinh tế hoặc công tác, đặt dưới sự lãnh đạo của cấp uỷ huyện, quận, thị xã, thành phố trực thuộc tỉnh" (Điều 10)[1, tr 78].

Tổ chức cơ sở Đảng, là Đảng bộ, là Chi bộ ở xã, phường, cơ quan, xí nghiệp, trường học là tổ chức đảng gần dân nhất, có nhiệm vụ tuyên truyền vận động đưa đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước đi vào quần chúng nhân dân, tổ chức cho quần chúng nhân dân thực hiện và phản ánh những tâm tư nguyện vọng của quần chúng cho Đảng và Nhà nước.

Tổ chức cơ sở Đảng còn có nhiệm vụ cực kì quan trọng là trên cơ sở đường lối, chính sách của Đảng, nghị quyết của Đảng bộ cấp trên, dựa vào điều kiện cụ thể của

địa phương, cơ sở mà để ra chủ trương, định hướng phát triển kinh tế - xã hội phù hợp với đơn vị mình và tổ chức thực hiện thắng lợi những chủ trương đó.

Tổ chức cơ sở Đảng phải thường xuyên chăm lo bồi dưỡng nâng cao chất lượng về chính trị, tư tưởng, năng lực chuyên môn, nghiệp vụ, khả năng quản lý cho từng cán bộ đảng viên, để đảng viên phát huy được vai trò lãnh đạo của mình.

Tổ chức cơ sở Đảng có trách nhiệm chăm lo xây dựng Đảng bộ, Chi bộ trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng và tổ chức, lãnh đạo xây dựng chính quyền các đoàn thể chính trị - xã hội vững mạnh.

Tổ chức cơ sở Đảng phải thường xuyên chăm lo tới đời sống vật chất tinh thần bảo vệ những lợi ích chính đáng của nhân dân địa phương; kiểm tra việc thực hiện chấp hành điều lệ Đảng, việc thực hiện nhiệm vụ chính trị của tổ chức Đảng, cũn như từng đảng viên.

Xuất phát từ những nhiệm vụ của tổ chức cơ sở Đảng như đã nêu ở trên chúng ta thấy, tổ chức cơ sở Đảng có vị trí vô cùng quan trọng trong đời sống xã hội của nhân dân ta hiện nay. Mọi hoạt động của tổ chức Đảng cơ sở đều trực tiếp ảnh hưởng tới đời sống và những hoạt động của nhân dân, tạo ra niềm tin hay làm mất niềm tin trong quần chúng.

Tổ chức cơ sở Đảng có vị trí quan trọng như vậy, nhưng thực tế ở nước ta hiện nay được Nghị quyết Trung ương 3 khoá VII khẳng định: "nhiều tổ chức cơ sở Đảng giảm sút năng lực lãnh đạo, lúng túng về nội dung, phương thức lãnh đạo, không đáp ứng được yêu cầu khách quan của công cuộc đổi mới *"không ít tổ chức cơ sở Đảng buông lỏng lãnh đạo, có nơi mất phương hướng và tê liệt vai trò lãnh đạo"*[2, tr 49]. Những yếu kém trên của tổ chức cơ sở Đảng đã góp phần không nhỏ vào việc làm cho một bộ phận cán bộ, đảng viên thoái hoá, biến chất, tham nhũng, cửa quyền vi phạm quyền làm chủ của nhân dân; làm giảm lòng tin của quần chúng đối với Đảng; tạo ra cơ hội cho kẻ địch tuyên truyền, nói xấu cá bộ, đảng viên, thực hiện âm mưu chia rẽ Đảng với quần chúng, làm mất đoàn kết trong nội bộ tổ chức Đảng. Để khắc phục những yếu kém trong Đảng, khôi phục lại lòng tin của quần chúng đối với Đảng và Nhà nước, chúng ta đặc biệt phải quan tâm tới cuộc đấu tranh chống tham nhũng, chống tình trạng thoái hoá về phẩm chất đạo đức đang còn tồn tại trong một số cán bộ đảng viên, kịp thời đưa những phần tử đó ra khỏi hàng ngũ của Đảng, thực hiện chỉnh đốn đổi mới sự lãnh đạo của Đảng từ trung ương tới cơ sở.

Cảnh báo về những nguy cơ trên đây, khi Đảng đã trở thành một Đảng cầm quyền, V.I.Lênin đã từng nói *"một trong những nguy hiểm lớn nhất và đáng sợ nhất là sự cắt đứt liên hệ với quần chúng"*[3, tr 426].

Một khi Đảng xa rời quần chúng, đường lối của Đảng sẽ không được nhân dân chấp nhận và không trở thành hiện thực, cách mạng sẽ không thể giành thắng lợi được.

Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng. Chủ nghĩa xã hội chỉ có thể giành thắng lợi, khi nhân dân tự nguyện xây dựng xã hội mới dưới sự lãnh đạo của Đản

ộng sản, V.I.Lênin viết: "chủ nghĩa xã hội sinh động, sáng tạo là sự nghiệp của bản thân quần chúng nhân dân"[4, tr 64].

Với vị trí quan trọng và thực trạng của tổ chức cơ sở Đảng ở nước ta hiện nay, nâng cao vai trò lãnh đạo của tổ chức cơ sở Đảng, chúng ta cần thực hiện những nhiệm vụ sau:

Thứ nhất: Chinh đốn lại các tổ chức cơ sở Đảng, đưa những người không đủ phẩm chất và năng lực lãnh đạo ra khỏi các cơ quan lãnh đạo của Đảng, từ đó nâng cao năng lực lãnh đạo của các tổ chức cơ sở Đảng, để từng bước lấy lại lòng tin trong quần chúng nhân dân.

Thứ hai: Phải từng bước làm rõ mối quan hệ giữa Đảng lãnh đạo, nhà nước quản lí và nhân dân làm chủ trong quá trình triển khai thực hiện nghị quyết của Đảng, thực thi pháp luật của Nhà nước, trong việc xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Phải trả lời câu hỏi Đảng làm gì? Chính quyền làm gì? Các tổ chức quần chúng làm gì? Sự phối hợp ra sao? để tránh sự chồng chéo và lỏng lẻo trong quản lí.

Thứ ba: Thường xuyên quan tâm tới công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tuyên truyền đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, tạo nên sự thống nhất về tư tưởng và tổ chức trong Đảng. Vì nếu thiếu sự thống nhất về tư tưởng và tổ chức, sẽ dẫn tới thiếu thống nhất về hành động, và như vậy, Đảng sẽ bị suy yếu. Muốn cho đảng viên hành động đúng, thông qua đó mà lôi kéo quần chúng đi theo, đảng viên phải thường xuyên nghiên cứu học tập, nắm vững lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam và pháp luật của Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

"Các tổ chức cơ sở Đảng có chức năng chung là hạt nhân chính trị, lãnh đạo mọi vị thực hiện đường lối chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, các nghị quyết, chỉ thị, qui định của cấp trên và nhiệm vụ chính trị của đơn vị..."[5, tr 148], do vậy, trình độ hiểu biết của đảng viên tăng lên, thì vai trò lãnh đạo của tổ chức cơ sở Đảng cũng sẽ tăng.

Nhiệm vụ học tập nêu trên chỉ được thực hiện khi từng đảng viên hiểu biết được trách nhiệm của mình trước xã hội, trước đơn vị, trước địa phương và được sự quan tâm thường xuyên chăm lo bồi dưỡng nâng cao chất lượng đảng viên của từng đảng bộ, từng Chi bộ. Các Chi bộ, Đảng bộ cần phải xây dựng kế hoạch bồi dưỡng phấn đấu cho từng cán bộ, đảng viên, có biện pháp kiểm tra mức độ phấn đấu, từ đó mà đánh giá chất lượng đảng viên thường kỳ.

Học tập và tự học tập là trách nhiệm của cán bộ đảng viên, trong Văn kiện Đại hội Đảng VIII đã viết "... phải có kế hoạch thường xuyên học tập, nâng cao trình độ lý luận chính trị, kiến thức và năng lực hoạt động thực tiễn. Học tập là nghĩa vụ

bắt buộc đối với mọi cán bộ, đảng viên và phải được qui định thành chế độ. Lười học tập, lười suy nghĩ, không thường xuyên tiếp nhận những thông tin mới, những hiểu biết mới, cũng là biểu hiện của sự thoái hoá". [6, tr 141]

Thứ tư: Từng cán bộ đảng viên, từng tổ chức cơ sở Đảng phải thường xuyên đổi mới tư duy.

Đổi mới tư duy trên các lĩnh vực là một yêu cầu của Đảng ta hiện nay, là nguyên nhân thắng lợi trong công cuộc đổi mới toàn diện đất nước. Muốn đổi mới tư duy đòi hỏi chúng ta phải nắm vững lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, có sự hiểu biết cận kề, chi tiết thực tiễn từng địa phương, từng cơ sở thường xuyên tổng kết thực tiễn để kịp thời đề ra chủ trương biện pháp đúng đắn. Chúng ta phải đổi mới tư duy trên tất cả lĩnh vực từ chính trị, kinh tế, văn hoá tới xã hội.

Thứ năm: Các tổ chức cơ sở Đảng phải đổi mới phương pháp trong quá trình xây dựng những chủ trương, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, cơ sở.

Những chủ trương phát triển kinh tế - xã hội của từng tổ chức cơ sở Đảng đưa ra phải xuất phát từ chính thực tiễn của địa phương, tránh chung chung, trừu tượng hay máy móc giáo điều, bê nguyên kinh nghiệm ở địa phương khác. Làm như vậy sẽ không tránh khỏi thất bại, vì mỗi địa phương có mức sống khác nhau, có phong tục tập quán không giống nhau.

Trong quá trình xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương cần thu thập ý kiến rộng rãi của nhân dân bằng nhiều biện pháp khác nhau, thông qua chính quyền, thông qua các tổ chức quần chúng.

Thứ sáu: Nhanh chóng triển khai thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở

Từ bài học kinh nghiệm của nhiều địa phương cho thấy, cần phải nhanh chóng đưa quy chế dân chủ cấp cơ sở đi vào trong cuộc sống. Dân chủ phải trở thành sinh hoạt, thành nguyên tắc tổ chức, thành phương thức công tác của các tổ chức cơ sở Đảng. Phải dân chủ trong lựa chọn cán bộ, thông qua sự lãnh đạo của Đảng bộ cơ sở nhân dân lựa chọn những người xứng đáng tham gia công tác ở địa phương. Việc lựa chọn đội ngũ cán bộ cơ sở đúng đắn là yếu tố quyết định cho thắng lợi công tác ở cơ sở, vì đội ngũ cán bộ này trực tiếp gắn bó với dân, sống chết với dân. Cán bộ có uy tín, có năng lực sẽ là tấm gương có tác dụng lôi kéo, thuyết phục mọi người đi theo. Trong số cán bộ cấp cơ sở, các Đảng bộ cơ sở đặc biệt quan tâm tới việc lựa chọn người đứng đầu cơ quan chính quyền thôn xã, các trưởng ban ngành. Những người này phải vừa có bản lĩnh chính trị vững vàng, vừa có năng lực tổ chức, vừa có trình độ chuyên môn nghiệp vụ giỏi, vừa có tính quyết đoán và có uy tín trong nhân dân. Đó là một sự đảm bảo dân chủ trong lãnh đạo và sự thống nhất trong chỉ huy.

Dân chủ hoá trong công tác thông tin tuyên truyền ở các địa phương. Các tổ chức đảng cơ sở phải thường xuyên quan tâm tới tuyên truyền phổ biến đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, những chủ trương phát triển kinh tế - xã hội của địa phương tới từng người dân, làm cho họ hiểu để tự giác thực hiện, đồng thời thường xuyên tuyên truyền thuyết phục lôi kéo những người chậm tiến cùng làm theo.

Trong hoạt động của chính quyền, đoàn thể địa phương, các tổ chức Đảng cơ sở cần lãnh đạo đảm bảo tính công khai theo đúng qui chế dân chủ của chính phủ đã ban hành, công khai kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, công khai qui hoạch, kế hoạch phát triển, sử dụng đất đai, các dự toán và quyết toán ngân sách của địa phương v.v... Đây là biện pháp tốt nhất để bảo vệ cán bộ, để đấu tranh phòng ngừa tình trạng tham nhũng, của quyền đang còn tồn tại trong một số cán bộ đảng viên hiện nay, từng bước củng cố, nâng cao niềm tin của quần chúng với Đảng. Một khi quần chúng tin tưởng vào đảng viên, vào tổ chức Đảng sẽ tạo nên sức mạnh to lớn để thực hiện thắng lợi kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, thực hiện được nghĩa vụ đóng góp với Nhà nước. Trong lịch sử của dân tộc, qua thực tiễn cách mạng của đất nước, từ kinh nghiệm của các địa phương, một lần nữa khẳng định điều mà Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy:

*“Để trăm lần không dân cũng chịu
Khó vạn lần dân liệu cũng xong”*

Thực tế nơi nào mà Đảng bộ cơ sở vững mạnh, đi sát dân, được sự ủng hộ của nhân dân, thì mọi chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước nhanh chóng đi vào trong dân, biến thành phong trào cách mạng quần chúng; mọi nhiệm vụ dù khó khăn đến mấy cũng thực hiện thắng lợi.

Tăng cường công tác thông tin, thông tin đầy đủ, chính xác cho quần chúng nhân dân về đường lối, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước giúp cho quần chúng hiểu để họ tự giác thực hiện. Đây là biện pháp tốt nhất để đấu tranh thắng lợi với những âm mưu phá hoại của kẻ thù.

Đồng thời với công tác thông tin cho quần chúng, các tổ chức cơ sở Đảng cần có những biện pháp thu thập thông tin từ quần chúng để hiểu tâm tư nguyện vọng của họ. Trong trường hợp xuất hiện những thông tin thất thiệt, cần phải bình tĩnh xem xét làm rõ nguồn gốc cấp thông tin, trên cơ sở đó có biện pháp xử lý đúng đắn, kịp thời vạch trần âm mưu phá hoại của kẻ thù.

Thứ bảy: *Đẩy mạnh công tác phê và tự phê*

Thực hiện phê bình và tự phê bình là nguyên tắc xây dựng Đảng. Thông qua hệ thống phê bình và tự phê bình mà cho tổ chức Đảng cơ sở ngày càng vững mạnh, từng bước khắc phục những khuyết điểm và phát huy những ưu điểm.

Phê bình và tự phê bình là phương châm thực hiện đoàn kết trong Đảng. Thông qua sinh hoạt Đảng, thông qua đấu tranh phê và tự phê mà đi đến thống nhất trong nội bộ Đảng, mọi người cùng nhau phấn đấu vì lợi ích và mục đích chung của Đảng. Trước đây Hồ Chủ Tịch cũng đã thường xuyên nhắc nhở: *"Muốn đoàn kết chặt chẽ là phải thật thà tự phê bình, thành khẩn phê bình đồng chí và những người xung quanh, phê bình, tự phê bình để cùng nhau tiến bộ"*[7, tr 669].

Bác chỉ ra mục đích của phê bình và tự phê bình là phải học cái hay, tránh cái dở, chứ không được lợi dụng phê bình, tự phê bình để nói xấu nhau, tăng cường đấu tranh phê bình và tự phê bình để đi đến đoàn kết hơn, chứ không phải để làm mất đoàn kết.

Chúng ta không chỉ tiến hành đấu tranh phê và tự phê trong nội bộ Đảng, các tổ chức cơ sở Đảng phải thường xuyên tổ chức cho quần chúng đóng góp ý kiến chỉ phương pháp lãnh đạo, cho công tác Đảng, cho cán bộ đảng viên. Chỉ có thông qua cuộc đấu tranh phê và tự phê trong Đảng, tranh thủ sự đóng góp của quần chúng cho Đảng mới làm cho tổ chức cơ sở Đảng thực sự đoàn kết và vững mạnh.

Thứ tám: Thường xuyên chăm lo xây dựng chính quyền và các tổ chức quần chúng

Muốn hoàn thành thắng lợi những nhiệm vụ kinh tế - xã hội của địa phương từng Chi bộ, từng Đảng bộ cơ sở phải thường xuyên quan tâm tới công tác xây dựng chính quyền và các tổ chức quần chúng, đổi mới phương pháp lãnh đạo, nâng cao chất lượng hoạt động của bộ máy chính quyền và các tổ chức chính trị - xã hội các đoàn thể, phong trào quần chúng ở cơ sở mình. Trước hết, tổ chức Đảng phải quan tâm tới việc lựa chọn bố trí cán bộ đầu ngành, lựa chọn những người có tâm huyết, có uy tín để bố trí vào những công tác này, vì "cán bộ là cái gốc của mọi công việc", "mọi thành công hay thất bại đều do cán bộ tốt hay xấu".

Muốn có được những người cán bộ có năng lực, có phẩm chất và tâm huyết chúng ta phải quan tâm tới công tác bồi dưỡng cán bộ, phải chăm lo tới đời sống của họ, tạo điều kiện cho họ yên tâm công tác, đánh giá đúng công lao và sự cống hiến của họ.

Chăm lo bồi dưỡng, nâng cao sức chiến đấu của tổ chức cơ sở Đảng là một nội dung lớn được đề cập trong Nghị quyết Đại hội VIII của Đảng Cộng sản Việt Nam. Các chi bộ, các Đảng bộ cơ sở phải quán triệt tư tưởng này, tự nâng mình lên, ra sức phấn đấu về mọi mặt, nhằm đáp ứng được những nhiệm vụ ngày càng nặng nề mà dân tộc và đất nước đã giao phó cho chúng ta.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] *300 câu hỏi và trả lời về tổ chức cơ sở Đảng và đảng viên*. NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 1998.

-] *Nghiên cứu Nghị quyết hội nghị lần thứ 3 Ban chấp hành Trung ương Đảng khoá VII.* NXB Sự thật, Hà Nội, 1992.
-] *V.I.Lênin, toàn tập, tập 44.* NXB Tiến bộ, M, 1978
-] *V.I.Lênin, toàn tập, tập 35.* NXB Tiến bộ, M, 1976.
-] *ĐCS Việt Nam. Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII.* NXB Sự thật, Hà Nội, 1991.
-] *Hồ Chí Minh toàn tập (tập 7).* NXB Sự thật, Hà Nội, 1987.
-] *ĐCS Việt Nam. Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VII.* NXB Sự thật, Hà Nội, 1991.

U. JOURNAL OF SCIENCE, SOC., SCI., LXVI, N^o4, 2000

BUILDING COMMUNIST PARTY'S BASIC ORGANIZATION POWERFULLY - ONE OF THE DEMANDS TO MODERNIZE OUR PARTY'S LEADERSHIP NOW

Duong Van Duyen

Department of Philosophy

College of Social Sciences & Humanities - VNU

This special subject in order to make clear role and importance of Communist Party's basic organization in the construction government, in the organization to carry out economic-social duty and move public people carry out successfully that duty.

- Making clear limits of Communist Party's basic organization in our country present, base on that give solutions to raise party member officer's quality and use fighting Communist Party's basic organization to respond duty in new revolution period.